

Senat przyjął uchwałę w 100-lecie Adwokatury

Senat RP na posiedzeniu 14 grudnia 2018 r. przyjął jednogłośnie uchwałę w 100. rocznicę Adwokatury Polskiej - odrodzonej po latach zaborów mocą dekretu Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego w przedmiocie statutu tymczasowego Palestry Państwa Polskiego. Inicjatorem uchwały był senator adwokat Zbigniew Cichoń.

Podczas 68. posiedzenia Senatu obecni byli przedstawiciele Adwokatury: adw. Rafał Dębowski, sekretarz NRA, adw. Anisa Gnacikowska, zastępca sekretarza NRA, adw. Przemysław Rosati, członek NRA, a także adw. Dariusz Goliński i adw. dr Karol Pachnik, pełnomocnicy Prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej ds. legislacji. Wśród gości był także marszałek-senior Kornel Morawiecki.

Dyskusję otworzył senator adwokat Zbigniew Cichoń, inicjator i twórca uchwały, który przedstawił jej treść senatorom. Następnie w dyskusji głos zabierali m.in. senatorowie: Grażyna Sztark, Jerzy Fedorowicz, Jan Żaryn, Jan Maria Jackowski, adw. Zbigniew Cichoń, Antoni Szymański podkreślając rolę adwokatów w budowę II Rzeczypospolitej, wymiaru sprawiedliwości po odzyskaniu niepodległości w 1918 r. oraz zasługi w historii Polski ostatnich 100 lat, szczególnie dziękując obrońcom politycznym lat PRL.

W głosowaniu wzięło udział 79 senatorów, wszyscy głosowali "za".

W imieniu Adwokatury Polskiej uchwałę odebrał adw. Rafał Dębowski, sekretarz NRA. Podziękował senatorom i Izbie za uchwałę i wyraził ogromne uznanie dla głębokiej wiedzy o misji Adwokatury i o działalności adwokatów, którzy stoją po stronie obywatela w celu ochrony jego praw i wolności, którzy walczą o to, by Polska była państwem demokratycznym. Mec. Dębowski wspomniał o adw. Joannie Agackiej-Indeckiej, prezes NRA w latach 2007-2010 oraz adw. Stanisławie Mikke, którzy zginęli w katastrofie samolotu prezydenckiego 10 kwietnia 2010 r., a także o wizycie prezydenta Lecha Kaczyńskiego w marcu 2010 r. na Nadzwyczajnym Krajowym Zjeździe Adwokatury. Zapewnił, że Adwokatura będzie nadal usilnie działać dla dobra państwa i obywateli.

[\(obejrzyj całe wystąpienie adw. Rafała Dębowskiego\)](#)

W uchwale senatorowie przypominają, że 24 grudnia 1918 r. Naczelnik Państwa Józef Piłsudski wydał dekret w przedmiocie statutu tymczasowego Palestry Państwa Polskiego. Ich zdaniem "wybitny twórca odrodzonej państwowości polskiej, który przez wiele lat swego życia był prześladowany i skazywany za działalność niepodległościową, doskonale rozumiał rolę wolnego i niezależnego adwokata broniącego człowieka w konfrontacji z przemożną władzą państwa."

Autorzy uchwały podkreślają, że statut był nowoczesną regulacją, ustanowił dwustopniowy samorząd adwokacki, z radami adwokackimi, Naczelną Radą Adwokacką i własnymi sądami dyscyplinarnymi, gwarantował wolność słowa w wykonywaniu zawodu przez adwokata oraz ochronę tajemnicy zawodowej. Stanowił, iż adwokat powinien być rzecznikiem prawa i słuszności. Te rozwiązania sprzyjały pełnieniu funkcji pełnomocników i obrońców, ale także dużej aktywności w sferze publicznej.

Senatorowie przyznają również, że adwokaci wnieśli olbrzymi wkład w unifikację i kodyfikację prawa II Rzeczypospolitej, które odziedziczyło po zaborach kilka różnych systemów prawnych. To właśnie adwokaci tworzyli polskie sądownictwo, administrację, rozwijali naukę prawa jako wykładowcy uniwersyteccy oraz tworzyli prawo jako posłowie i senatorowie. Pierwszym ministrem sprawiedliwości, powołanym jeszcze przez Radę Regencyjną, został adw. Stanisław Bukowiecki, który od 1919 do 1939 r. piastował urząd prezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Z

adwokatury wywodzili się pierwsi prezesi Sądu Najwyższego w latach 1922–1939. Adw. Jan Kanty Steczkowski oraz adw. Jan Kucharzewski zostali premierami rządu. Adwokaci II Rzeczypospolitej angażowali się w politykę, rozumiejąc ją jako podjęcie realnego wpływu na kształt ustawodawstwa polskiego i służbę publiczną. Posłami na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej i senatorami byli między innymi adw. Wojciech Trąmpczyński (marszałek Sejmu Ustawodawczego i marszałek Senatu), adw. Wacław Makowski (marszałek Sejmu), adw. Zbigniew Stypułkowski i adw. Stanisław Car (marszałek Sejmu). Adwokaci stanowili większość członków Komisji Kodyfikacyjnej, której inicjatorem był krakowski poseł adw. Zygmunt Marek.

Uchwała mówi też o "daninie krwi" złożonej przez adwokatów w czasie II wojny światowej. Ponad połowa z nich straciła życie, w tym przeszło 90% aplikantów adwokackich izby warszawskiej zginęło w czasie Powstania Warszawskiego. Działali w konspiracji w różnych formach, w tym także uczestnicząc we władzach Rządu Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie. Pierwszym Delegatem Rządu na Kraj był przedwojenny prezydent Poznania, adw. Cyryl Ratajski, delegatami byli także adw. Stefan Korboński i adw. Adam Bień (wówczas jeszcze sędzia). Adw. Władysław Raczkiewicz został Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie, adw. Stanisław Szurlej pełnił obowiązki naczelnego prokuratora wojskowego i szefa polskiego sądownictwa wojskowego.

Senatorowie przypominają również adwokatów, którzy bronili z odwagą w procesach politycznych uczestników wydarzeń 1956, 1968, 1970, 1976 r. i po ogłoszeniu stanu wojennego w 1981 r. Czynili to, nie bacząc na konsekwencje, niekiedy z pozbawieniem prawa do wykonywania zawodu włącznie. Do historii przeszły znakomite mowy obrończe adw. Stanisława Hejmowskiego oraz innych, szczególnie z okresu stanu wojennego. Występowali także w roli pełnomocników pokrzywdzonych i ich rodzin oraz oskarżycieli posiłkowych, w tym w najgłośniejszym procesie przeciwko mordercom ks. Jerzego Popiełuszki.

Uchwała upamiętnia także adwokatów, którzy po upadku systemu komunistycznego czynnie włączyli się w budowę demokratycznego państwa prawa, piastując stanowisko premiera rządu, jak adw. Jan Olszewski i pełniąc funkcje parlamentarzystów oraz założycieli różnych stowarzyszeń i fundacji. Adw. Marek Antoni Nowicki został członkiem Europejskiej Komisji Praw Człowieka, istniejącej obok Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, działającej przy Radzie Europy, do której wstąpiliśmy 26 listopada 1991 r.

Uchwała Senatu głosi, że adwokaci zaświadczyli swymi życiorysami, że pozostają wierni swojemu powołaniu świadczenia pomocy nie tylko ludziom, ale i Ojczyźnie, będąc rzecznikami prawa i słuszności, jak stanowił dekret Naczelnika Państwa.

Senat pragnie uczcić ten akt i wiernych mu adwokatów, podejmując niniejszym uchwałą w stulecie jego podpisania przez Józefa Piłsudskiego.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

[\(czytaj uchwałę Senatu z 14 grudnia 2018 r.\)](#)

